

TÁJÉKOZTATÓ

a korhatár előtti ellátásról, az átmeneti bányászjáradékról és a balettművészeti életjáradékról

Az Országgyűlés a 2011. november 28-ai ülésnapján elfogadta a korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról szóló 2011. évi CLXVII. törvényt. A 2012. január 1-jétől hatályba lépő törvény a Magyar Közlöny 2011. december 9-ei 148. számában került kihirdetésre.

A 2011. évi CLXVII. törvény értelmében korhatár előtti öregségi nyugdíj 2011. december 31-ét követő kezdő naptól nem állapítható meg.

I. 2011. december 31-ét követő kezdő naptól korhatár előtti ellátásra jogosult

1. az, aki 2011. december 31-éig **az előrehozott, csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíj igénybevételéhez** a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) **2012. január 1-jét megelőzően** hatályos szabályai szerint **szükséges életkort betöltötte, és szolgálati időt megszerezte,**

2. az **az 1953. évben született nő**, aki 59. életévét betöltötte és a korhatár előtti ellátás kezdő napjáig, de legkésőbb **2012. december 31-éig legalább 37 év szolgálati időt szerzett,**

3. az, aki a korhatár előtti ellátás kezdő napjáig, de legkésőbb **2012. december 31-éig** a Tny. 2012. január 1-jét megelőzően hatályos szabályai szerint **korkedvezményre jogosultságot szerzett,**

4. az, aki **2011. december 31-éig** a bányásznyugdíjról szóló 150/1991. (XII. 4.) Korm. rendelet 2012. január 1-jét megelőzően hatályos szabályai szerint **a bányásznyugdíjra való jogosultságot megszerezte,**

5. az, aki **2011. december 31-éig az** egyes művészeti tevékenységeket folytatók öregségi nyugdíjra jogosultságáról szóló **5/1992. (I. 13.) Korm. rendelet** 2012. január 1-jét megelőzően hatályos szabályai szerint **öregségi nyugdíjra jogosultságot szerzett,**

6. az, aki esetében **a biztosítással járó jogviszonyának megszüntetéséhez szükséges egyoldalú jognyilatkozatot 2012. január 1-jét megelőzően** a másik féllel **írásban közölték,** vagy **a jogviszonyt megszüntető megállapodást 2012. január 1-jét megelőzően írásban megkötötték,** feltéve, hogy a biztosítással járó jogviszony megszűnését követő nap 2012. évben van, és a jogosult a biztosítással járó jogviszony megszűnését követő napon a 2011. december 31-én hatályos szabályok szerint **előrehozott, csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíjra, bányásznyugdíjra, korengedményes nyugdíjra vagy az egyes művészeti tevékenységet folytatók öregségi nyugdíjára** jogosult lett volna, feltéve, hogy a korhatár előtti ellátás kezdő napjáig az öregségi nyugdíjkorhatárt nem töltötte be, a korhatár előtti ellátás kezdő napján biztosítással járó jogviszonyban nem áll, átmeneti bányászjáradékra vagy balettművészeti életjáradékra nem jogosult, és a korhatár előtti ellátás kezdő napján rendszeres pénzellátásban nem részesül.

A korkedvezményre jogosult a korhatár előtti ellátást az öregségi nyugdíjkorhatár betöltése előtt annyi évvel kérheti, ahány év korkedvezményt a Tny. 2011. december 31-én hatályos

szabályai szerint a korhatár előtti ellátás kezdő napját megelőző napig szerzett, ha a korhatár előtti ellátás kezdő napja 2012. évben van, egyéb esetben 2012. december 31-éig szerzett.

A korhatár előtti ellátás összegét az öregségi nyugdíjra vonatkozó, a korhatár előtti ellátás kezdő napján alkalmazandó szabályok szerint kell megállapítani. Az 1., a 2. és a 6. pontban említett esetekben a korhatár előtti ellátás kiszámított összegét a Tny. meghatározott szakaszainak megfelelően csökkenteni kell.

A korhatár előtti ellátást a nyugdíjmegállapító szervek állapítják meg és a nyugdíjfolyósító szerv folyósítja. **A korhatár előtti ellátást a Tny. 62. §-a szerint, a nyugellátásokkal egyezően kell emelni.** Az eljárási, végrehajtási, megtérítési, stb. szabályok tekintetében az öregségi nyugdíjra vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

A korhatár előtti ellátásban részesülő személy keresőtevékenységére a Tny. 83/B. § (1) és (2) bekezdésének rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell.

Ha az érintett személy a tárgyévben törvényben meghatározott biztosítással járó jogviszonyban áll, és az általa fizetendő nyugdíjjárulék alapja meghaladja a tárgyév első napján érvényes kötelező legkisebb munkabér havi összegének tizennyolcszorosát (a továbbiakban: éves keretösszeg), az éves keretösszeg elérését követő hónap első napjától az adott tárgyév december 31-éig, de legfeljebb az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig a nyugdíjfolyósító szervek a nyugdíj folyósítását szüneteltetni kell. Ha a fizetendő nyugdíjjárulék alapja az éves keretösszeget a tárgyév decemberében haladja meg, a nyugellátás szüneteltetésére nem kerül sor, de a tárgyév december havi nyugellátást vissza kell fizetni.

A korhatár előtti ellátás folyósítását szüneteltetni kell azokra a hónapokra, amikor a jogosult álláskeresői járadékban részesül.

A 2011. évi CLXVII. törvény alapján a korhatár előtti ellátás megszűnik, ha

- a jogosult meghal,
- a jogosult az öregségi nyugdíjkorhatárt betölti,
- a jogosult részére a Tny. 18. § (2a)-(2d) bekezdése alapján öregségi nyugdíjat állapítanak meg,
- a nyugdíjmegállapító szerv a jogosult kérelmére megszünteti, vagy
- a nyugdíjmegállapító szerv hivatalból megszünteti, ha

a) a korhatár előtti ellátásban vagy szolgálati járandóságban részesülő személy foglalkoztatására a foglalkoztatásra irányuló jogviszony létesítéséhez szükséges jognyilatkozat hiányában került sor, vagy

b) a keresőtevékenységet folytató, a korengedményes nyugdíj helyébe lépő korhatár előtti ellátásban részesülő személy és a munkáltatója a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 685. §-ának *b*) pontja szerinti **hozzátartozói viszonyban áll** (házastárs, bejegyzett élettárs, egyeneságbeli rokon, örökbefogadott, mostoha-, neveltgyermek, örökbefogadó-, mostoha-, nevelőszülő, valamint testvér, élettárs, egyeneságbeli rokon házastársa, bejegyzett élettársa, jegyes, a házastárs, a bejegyzett élettárs egyeneságbeli rokona és testvére, valamint a testvér házastársa, bejegyzett élettársa), és a

munkáltató, a munkavállaló, valamint a hozzátartozóik egymás közötti gazdasági viszonyában **többségi befolyás** (Ptk. 685/B. §) áll fenn.

Akinek korhatár előtti ellátása megszűnik, annak korhatár előtti ellátás ismételen nem állapítható meg.

Ha a korhatár előtti ellátásban részesülő személy **az öregségi nyugdíjkorhatárt betölti**, az öregségi nyugdíjkorhatár betöltésének napjától a korhatár előtti ellátást öregségi nyugdíjként kell továbbfolyósítani.

Az öregségi nyugdíj folyósítása esetén a nyugdíjas - a nyugdíjkorhatár betöltését követő hat hónapon belül - a nyugdíjmegállapító szervtől kérheti az öregségi nyugdíj összegének ismételt megállapítását, ha a korhatár előtti ellátásban részesülés időtartama alatt legalább 365 nap szolgálati időt szerzett. *(A korhatár előtti ellátásban részesülő ugyanis - mivel nem minősül nyugdíjasnak - keresőtevékenység folytatása esetén valamennyi, a biztosítási jogviszonnyal összefüggő egyéni járulék megfizetésére köteles és a nyugdíjjárulék-fizetéssel szolgálati időt szerez.)*

Az öregségi nyugdíj összegét - az öregségi nyugdíjkorhatár betöltésének napjától kezdődően - abban az esetben lehet ismételen megállapítani, ha az így megállapított öregségi nyugdíj magasabb a folyósított összegnél.

II. A 2011. évi CLXVII. törvény a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvényt a következő rendelkezésekkel egészítette ki:

Átmeneti bányászjáradékra jogosult az a személy, aki

- bányavállalkozónál **föld alatti munkakörben**

a) legalább huszonöt év, a Tny. szerint figyelembe vehető szolgálati időt szerzett, vagy

b) legalább 5000 - a Tny. szerint szolgálati időként figyelembe vehető - műszakot töltött el azzal, hogy a mecseki ércbányászatban elért műszakszámnak az 1,67-szeresét, a mecseki szénbányászatban elért műszakszámnak pedig az 1,25-szörösét kell a műszakszám meghatározása során figyelembe venni,

- az öregségi nyugdíjkorhatárt nem töltötte be,

- azon a napon, amelytől kezdődően az átmeneti bányászjáradékot megállapítják, biztosítással járó jogviszonyban nem áll, és

- azon a napon, amelytől kezdődően az átmeneti bányászjáradékot megállapítják, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 4. § (1) bekezdés *i*) pontja szerinti rendszeres pénzellátásban - az özvegyi nyugdíj, a baleseti hozzátartozói nyugellátások, a hadigondozottak és nemzeti gondozottak pénzbeli ellátásai, a nemzeti helytállásért elnevezésű pótlék, valamint az uniós rendeletek alapján külföldi szerv által folyósított, ezekkel azonos típusú ellátások kivételével - nem részesül.

Az átmeneti bányászjáradékot a nyugdíjmegállapító szervek állapítják meg és a nyugdíjfolyósító szerv folyósítja, a Tny. 62. §-ában foglaltak szerint, a nyugellátásokkal

egyezően kell emelni. Az eljárási, végrehajtási, megtérítési, stb. szabályok tekintetében az öregségi nyugdíjra vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

Az átmeneti bányászjáradék szüneteltetésére, megszűnésére és fedezetére, a megszűnéssel kapcsolatos jogkövetkezményekre, valamint az átmeneti bányászjáradékban részesülő személyek öregségi nyugdíjára a korhatár előtti ellátásra vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

III. A 2011. évi CLXVII. törvény az előadó-művészeti szervezetek támogatásáról és sajátos foglalkoztatási szabályairól szóló 2008. évi XCIX. törvényt az alábbi rendelkezésekkel egészíti ki:

Balettművészeti életjáradékra jogosult az a személy, aki

- a Magyar Nemzeti Balettnél, a Győri Balettnél, a Pécsi Balettnél, a Szegedi Kortárs Balettnél vagy ezek jogelődjeinél összesen legalább huszonöt éven át - ide nem értve a képzés idejét - magántáncosi vagy tánckari tevékenységet főfoglalkozásszerűen folytatott,
- legalább huszonöt év szolgálati időt szerzett,
- az öregségi nyugdíjkorhatárt nem töltötte be,
- azon a napon, amelytől kezdődően a balettművészeti életjáradékot megállapítják, biztosítással járó jogviszonyban nem áll, és
- azon a napon, amelytől kezdődően a balettművészeti életjáradékot megállapítják, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 4. § (1) bekezdés *i*) pontja szerinti rendszeres pénzellátásban - az özvegyi nyugdíj, a baleseti hozzátartozói nyugellátások, a hadigondozottak és nemzeti gondozottak pénzbeli ellátásai, a nemzeti helytállásért elnevezésű pótlék, valamint az uniós rendeletek alapján külföldi szerv által folyósított, ezekkel azonos típusú ellátások kivételével - nem részesül.

A balettművészeti életjáradékot a nyugdíjmegállapító szervek állapítják meg és a nyugdíjfolyósító szerv folyósítja, a Tny. 62. §-ában foglaltak szerint, a nyugellátásokkal egyezően kell emelni. Az eljárási, végrehajtási, megtérítési, stb. szabályok tekintetében az öregségi nyugdíjra vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

A balettművészeti életjáradék szüneteltetésére, megszűnésére és fedezetére, a megszűnéssel kapcsolatos jogkövetkezményekre, valamint az átmeneti bányászjáradékban részesülő személyek öregségi nyugdíjára a korhatár előtti ellátásra vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság